

**ДВНЗ “ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

імені І.Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО МОЗ УКРАЇНИ”

Кафедра медицини катастроф та військової медицини

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної
роботи

проф. А.Г.Шульгай

“21” червня 2016 року

РОБОЧА ПРОГРАМА

дисципліна „Основи організації медичного забезпечення населення і військ”
напрямок підготовки 1201 Медицина

спеціальність 7.12010001 “Лікувальна справа”

факультет медичний

навчальний рік 2016-2017

Розробник: старший викладач кафедри медицини катастроф та військової
медицини Балабан Ю. С;

Схвалено на засіданні кафедри медицини катастроф та військової медицини
“21” червня 2016 року, протокол № 13

Завідувач кафедри, професор

Гудима А.А.

_____, 2016 рік

_____, 2017 рік

Тернопіль 2016

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів – 0,5	Галузь знань <u>1201 Медицина</u> (шифр і назва)	Повний термін навчання	
Загальна кількість годин – 15	Спеціальність: <u>7.12010001 “Лікувальна справа”</u> (шифр і назва)	Рік підготовки	
		4-й	4-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 6,75 год / 0,23 кредита ECTS	Освітньо-кваліфікаційний рівень: <u>спеціаліст</u>	Семестр	
		7-й	8-й
		Лекції	
		—	—
		Практичні, семінарські	
		12 год.	12 год.
		Лабораторні	
		—	—
		Самостійна робота	
		3 год.	3 год..
Індивідуальні завдання:			
год.			
Вид контролю:			
Залік	Залік		

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%): для денної форми навчання – 80% : 20%

1. Структурований (розширений) навчальний план з дисципліни

Назви змістових тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
л		п	лаб.	інд.	с. р.	
1	2	3	4	5	6	7
ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ МЕДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАСЕЛЕННЯ І ВІЙСЬК						

ТЕМА 1. Захист населення і територій від надзвичайних ситуацій.	4		3			1
ТЕМА 2. Основи організації медичного забезпечення населення.	4		3			1
ТЕМА 3. Завдання, організація та актуальні питання медичної служби ЗС України в умовах збройних конфліктів.	4		3			1
ТЕМА 4. Сучасна система лікувальноевакуаційного забезпечення військ.	3		3			
Усього годин	15		12			3

2. Пояснювальна записка

Програма навчальної дисципліни “Основи організації медичного забезпечення населення і військ” базується на положеннях Законів України „Основи законодавства України про охорону здоров’я“, 1992 (ст.37), „Про захист населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру“, 2000 та адаптована до вимог Постанови Верховної Ради України від 17.04.2014 р. «Про додаткові заходи для зміцнення обороноздатності України» і виконується кафедрою медицини катастроф та військової медицини.

Програма навчальної дисципліни “Основи організації медичного забезпечення населення і військ” для вищих медичних навчальних закладів України III-IV рівнів акредитації складена для спеціальності 7.110101 “лікувальна справа”, 7.110104 “педіатрія”, 7.110105 “медико-профілактична справа” відповідно до освітньо-кваліфікаційних характеристик та освітньо-професійних програм підготовки фахівців, вимог наказу МОЗ України від від 08.07.2010 № 539 “Про затвердження та введення навчального плану підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня “спеціаліст” кваліфікації “лікар” у вищих навчальних закладах IV рівня акредитації за спеціальностями “лікувальна справа”, “педіатрія”, “медико-профілактична справа”. Навчальна дисципліна “Основи організації медичного забезпечення населення і військ” запровадження листом МОЗ України від 24.03.2015 № 08.01-47/8986), як нормативна дисципліна, замість навчальної дисципліни “цивільний захист”.

Вивчення навчальної дисципліни “Основи організації медичного забезпечення населення і військ” здійснюється впродовж **четвертого** року навчання.

Основи організації медичного забезпечення населення і військ, як навчальна дисципліна:

а) базується на вивченні студентами навчальних дисциплін блоків гуманітарної, соціально-економічної і природничо-наукової підготовок та предметів професійної підготовки, що вивчаються упродовж 1-3 років навчання та інтегрується з цими дисциплінами;

б) закладає основи теоретичних знань та практичних навичок з організації і проведення лікувально-евакуаційних, санітарно-гігієнічних і протиепідемічних заходів, у тому числі з організації надання первинної медичної допомоги при надзвичайних ситуаціях природного і техногенного характеру та бойових умовах.

Програма дисципліни “Основи організації медичного забезпечення населення і військ” структурована одним модулем. Обсяг навчального навантаження студентів описаний у кредитах ECTS - залікових кредитах, що зараховуються студентам при успішному засвоєнні теоретичних знань і практичних навичок.

Основними видами навчальних занять з дисципліни “Основи організації медичного забезпечення населення і військ” є практичні заняття та самостійна робота студентів з тематики програми навчальної дисципліни.

Практичні заняття (ПЗ) є видом навчальних занять, на яких викладач проводить із студентами детальний розгляд окремих теоретичних положень навчальної дисципліни та формує вміння шляхом індивідуального виконання кожним студентом ситуаційних завдань стосовно організації надання первинної медичної допомоги.

Практичні заняття проводяться у складі навчальної групи не більше 10-12 чоловік, з метою відпрацювання навичок з організації надання первинної медичної допомоги та використання засобів індивідуального медичного захисту.

Самостійна робота студента (СРС) є основним способом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов’язкових навчальних занять. Самостійна робота студентів забезпечується комплексом навчально-методичних засобів, передбачених для вивчення навчальної дисципліни: підручниками, навчальними посібниками, матеріалами кафедральних лекцій тощо. Методичні розробки для самостійної роботи студентів передбачають можливість проведення самоконтролю з боку студентів. Для самостійної роботи, окрім того, рекомендується відповідна наукова та фахова література.

2.2. Структура дисципліни

Структура навчальної дисципліни	Кількість годин, із них			СРС	Рік навчання	Вид контролю
	Всього годин/ кредитів ECTS	Аудиторних				
		Л	ПЗ			

Підсумковий контроль		—	—	—	4	Залік
Всього	15/0,5		12	3		

3. Мета вивчення навчальної дисципліни

Мета вивчення дисципліни “Основи організації медичного забезпечення населення і військ” - **кінцеві цілі** встановлюються на основі ОПП підготовки лікаря за фахом відповідно до блоку її змістових модулів і є основою для побудови змісту навчальної дисципліни. Опис цілей сформульований через вміння у вигляді цільових завдань (дій). На підставі кінцевих цілей до змістових модулів сформульовані **конкретні цілі** у вигляді певних умінь (дій), цільових завдань, що забезпечують досягнення кінцевої мети вивчення дисципліни.

Кінцеві цілі вивчення дисципліни:

Планувати заходи організації медичного забезпечення в умовах надзвичайного стану.

Планувати заходи організації та управління діяльністю військового лікаря.

Конкретні цілі:

- визначити роль дисципліни “Основи організації медичного забезпечення населення і військ” у загальній системі медичного забезпечення населення держави з урахуванням основних положень Кодексу цивільного захисту та Воєнної доктрини України і Воєнномедичної доктрини;
- ознайомитись з основними принципами медичного забезпечення населення і військ;
- класифікувати санітарні втрати військ;
- засвоїти організацію і порядок проведення лікувально-евакуаційних заходів серед цивільного населення і військ;

Завдання

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти повинні знати:

- положення нормативно-правової бази, основні принципи і завдання Єдиної державної системи цивільного захисту населення і територій України;
- основні заходи, що проводяться у сфері цивільного захисту';

- принципи планування та організацію проведення заходів цивільного захисту в лікувальному закладі
- призначення і класифікацію захисних споруд, правила перебування у захисних спорудах.

Студенти повинні вміти:

- Координувати свої дії під час надзвичайних ситуацій на основі положення про Єдину державну систему цивільного захисту населення і територій
- Застосовувати засоби індивідуального захисту населення, засоби захисту органів дихання, засоби захисту шкіри, засоби медичного захисту.
- Проводити планування та організацію медичного сортування, лікувально-евакуаційного забезпечення при різних видах надзвичайних ситуацій. □ користуватись дозиметричними приладами та визначати рівень радіації на місцевості;
- розробляти заходи екстреної і специфічної профілактики в осередку біологічного ураження;
- користуватись засобами індивідуального захисту;
- розробляти план діяльності медичних сил і засобів на випадок надзвичайної ситуації.

4. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

ТЕМА 1. Захист населення і територій від надзвичайних ситуацій.

Державна політика у сфері забезпечення безпеки і захисту людей при надзвичайних ситуаціях. Єдина державна система цивільного захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру, структура та режими її діяльності. Мета, завдання, принципи цивільного захисту населення і територій. Сили і засоби цивільного захисту.

Поняття про надзвичайні ситуації. Класифікація та основні причини виникнення надзвичайних ситуацій в Україні. Медико-санітарні наслідки стихійних лих і техногенних катастроф. Надзвичайні ситуації соціальнополітичного характеру та їх наслідки.

ТЕМА 2. Основи організації медичного забезпечення населення.

Засоби індивідуального захисту населення, класифікація. Засоби захисту органів дихання, класифікація. Особливості захисту органів дихання у дітей. Засоби захисту шкіри. Засоби медичного захисту, класифікація та порядок застосування. Засоби колективного захисту, їх призначення та класифікація.

Правила перебування у захисних спорудах.

Мета і завдання лікувально-евакуаційного забезпечення за умов надзвичайних ситуацій природного і техногенного характеру. Види і обсяги медичної допомоги. Медичне сортування. Перша лікарська допомога, її зміст та обсяги. Етапи медичної евакуації ДСМК, їх організація та завдання. Особливості організації лікувально-евакуаційного забезпечення при різних видах надзвичайних ситуацій. Особливості організації медичної допомоги дітям за умов надзвичайних ситуацій.

ТЕМА 3. Завдання, організація та актуальні питання медичної служби ЗС України в умовах збройних конфліктів.

Основні завдання медичної служби Збройних Сил України в умовах збройних конфліктів, їх зміст і значення. Умови діяльності медичної служби та їх вплив на організацію медичного забезпечення військ. Організаційна структура медичної служби Збройних Сил України. Категорії особового складу медичної служби.

Роль і місце медичної служби Збройних Сил України в загальнодержавній системі надання медичної допомоги в умовах збройних конфліктів.

Поняття про втрати особового складу військ. Визначення і класифікація санітарних втрат, їх характеристика. Величина санітарних втрат, фактори, що впливають на їх розміри. Сучасна структура санітарних втрат, її залежність від зброї, що використовує противник. Коротка характеристика вражаючих факторів сучасної зброї. Вплив величини і структури санітарних втрат на організацію медичного забезпечення військ.

ТЕМА 4. Сучасна система лікувально-евакуаційного забезпечення військ.

Поняття і зміст лікувально-евакуаційного забезпечення. Сутність сучасної системи лікувально-евакуаційного забезпечення, її принципи.

Поняття про етап медичної евакуації, завдання, принципова схема та вимоги до розгортання. Види та обсяги медичної допомоги.

Медичне сортування. Визначення поняття, коротка характеристика. Основні завдання, принципи та організація медичного сортування.

Медична евакуація, поняття, мета та порядок проведення. Санітарнотранспортні засоби для евакуації поранених і хворих.

Особливості організації та проведення лікувально-евакуаційних заходів в умовах проведення антитерористичної операції на сході України.

4.1 Тематичне планування лекцій Програмою навчальної дисципліни для студентів вищих медичних закладів освіти III – IV рівнів

акредитації семінарських занять з дисципліни “Основи організації медичного забезпечення населення і військ” — не передбачено.

4.2.Теми семінарських занять. Програмою навчальної дисципліни для студентів вищих медичних закладів освіти III – IV рівнів акредитації семінарських занять з дисципліни “Основи організації медичного забезпечення населення і військ” — не передбачено.

4.3. Тематичне планування практичних занять

№ з/п	Назва теми	К-сть годин
Заняття 1		
1	Тема 1. Захист населення і територій від надзвичайних ситуацій	3
2	Тема 2. Основи організації медичного забезпечення населення.	3
	Всього	6
Заняття 2		
3	Тема 3. Завдання, організація та актуальні питання медичної служби ЗС України в умовах збройних конфліктів	3
4	Тема 4. Сучасна система лікувально-евакуаційного забезпечення військ	3
	Всього	6
	Разом	12

4.4. Тематичне планування самостійної роботи студентів (СРС)

№ з/п	Назва теми	К-сть годин
1	Тема 1. Захист населення і територій від надзвичайних ситуацій	1
2	Тема 2. Основи організації медичного забезпечення населення.	1
3	Тема 3. Завдання, організація та актуальні питання медичної служби ЗС України в умовах збройних конфліктів	1
	Всього	3

5. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ НА ЗАНЯТТІ

(ПРИЙНЯТІ НА МЕТОДИЧНОМУ ЗАСІДАННІ КАФЕДРИ)

За одне заняття (за 1 день) кожен студент отримує лише 1 кінцеву оцінку, яка є середнім арифметичним з оцінок за кожен вид діяльності (вхідний рівень знань, практична робота, письмовий тестовий контроль), незалежно від кількості тем, що вивчаються згідно з навчальною програмою. Усі оцінки виставляються за 12-бальною шкалою в навчальний журнал.

Вхідний рівень знань оцінюється на вступній частині заняття методом усного опитування кожного студента в певній логічній послідовності, кінцевою метою якого є озвучення ключових питань теми, висвітлених у матеріалах підготовки до практичного заняття. Викладач, як експерт, оцінює відповідь студента в межах 10-12 балів за повну відповідь на питання, 7-9 балів – за неповну відповідь, 4-6 балів – за часткову відповідь і 2 бали – за відсутність відповіді на запитання, що є свідченням не підготовки студента до заняття.

За проведену **практичну частину** роботи викладач виставляє кожному студенту оцінку за 12-ти бальною шкалою. Під час практичної частини оцінюється не стільки оформлення робочого зошита, скільки безпосередня участь і активність студента під час виконання практичної роботи, об'єм і якість виконаної роботи.

Третю оцінку на занятті студент отримує на основі письмового тестового контролю вкінці заняття. Студенту пропонується 12 тестових завдань типу “Крок” (тестове завдання, що вимагає вмінь застосування теоретичних знань на практиці) протягом 12-хвилин. Кожна правильна відповідь оцінюється в 1 бал.

Критерії оцінювання виконання практичної роботи студентів

Бали	Критерії оцінювання виконання практичної роботи
1 - 3	Виконання деяких фрагментів практичної роботи, допущені грубі помилки під час їх виконання, відсутність пояснення суті і значення практичної роботи, робочий зошит не оформлений.
4 - 6	Виконання практичної роботи в не повному обсязі, допущені окремі помилки під час її проведення, не повно охарактеризовані методики, інтерпретація результатів, робочий зошит до практичних занять оформлений з помилками.
7 - 9	Практична робота виконана в повному обсязі, зроблені висновки щодо одержаних результатів, оформлені робочі зошити до практичних занять з незначними неточностями, під час пояснення методики проведення практичної роботи допущені незначні порушення послідовності викладання та при використанні наукових термінів.

10 - 12	Практична робота виконана повністю, зроблені обґрунтовані висновки, оформлені та підписані робочі зошити, дана повна відповідь щодо методики і практичного використання проведених досліджень; правильно застосовано наукові терміни і поняття.
---------	---

За участь в **семінарському обговоренні** практичного заняття викладач виставляє оцінку кожному студенту за 12-ти бальною системою. При виставленні оцінки за семінарську частину заняття враховується активність студента і продемонстровані знання.

Критерії оцінювання підготовки, активності і знань студентів під час семінарського заняття

Рівні навчальних досягнень	Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів
1	2	3
I. Початковий	1	Зміст навчального матеріалу не розкрито; допущені грубі помилки у визначенні понять, при використанні термінології.
	2	Зміст навчального матеріалу розкрито фрагментарно; наведено елементарні приклади; допущені грубі помилки у визначенні понять, при використанні термінології.
	3	Зміст навчального матеріалу розкрито фрагментарно; фрагментарно охарактеризовано окремі процеси; допущені помилки у визначенні понять при використанні термінології.
II. Середній	4	Розкрито основний зміст навчального матеріалу, але його викладено фрагментарно, дано визначення окремих процесів; допущені помилки й неточності при використанні наукової термінології, визначенні понять.
	5	Розкрито основний зміст навчального матеріалу, але його викладено фрагментарно, не завжди послідовно; дано визначення окремих процесів; охарактеризовано загальні функціональні механізми процесів; допущені помилки й неточності при використанні наукової термінології,
		визначенні понять; не зроблено висновків.

	6	Розкрито основний зміст навчального матеріалу, але його викладено фрагментарно, не завжди послідовно; наведено прості приклади; визначення понять недостатньо чіткі, не використані як докази висновки та узагальнення із спостережень і дослідів; зроблені висновки не відповідають змісту завдання.
III. Достатній	7	Розкрито основний зміст навчального матеріалу; розкрито суть фізіологічних чи патологічних процесів; визначення понять неповні; допущені незначні порушення послідовності викладення, неточності при використанні наукових термінів; зроблено неповні висновки.
	8	Розкрито основний зміст навчального матеріалу; визначення понять неповні, допущені незначні порушення послідовності викладення, незначні неточності при використанні наукових термінів; нечітко сформульовані висновки.
	9	Розкрито основний зміст навчального матеріалу; визначення понять повні; допущені незначні порушення послідовності викладення, незначні неточності при використанні наукових термінів; чітко сформульовані висновки, використані матеріали лекцій.
IV. Високий	10	Повністю розкрито зміст матеріалу в об'ємі навчальної програми; проаналізовано й розкрито суть досліджуваних явищ; встановлено причинно-наслідкові зв'язки; логічно побудовані висновки; використані матеріали лекцій.
	11	Повністю розкрито зміст матеріалу в об'ємі навчальної програми; оцінені механізми і походження досліджуваних явищ; обґрунтовано зроблені висновки; використані матеріали лекцій, додаткової літератури, матеріали до СРС.
	12	Повністю розкрито зміст матеріалу в об'ємі навчальної програми; різносторонньо охарактеризовано досліджувані явища; чітко та правильно дано визначення й розкрито зміст понять, правильно застосовано наукові терміни; показано вміння розв'язувати проблемні завдання; робити обґрунтовані висновки; відповідь повна і може сягати за межі даного завдання, але пов'язана з ним; використані матеріали лекцій, додаткової літератури, матеріали до СРС,

	методичні матеріали, які розміщені на <i>Web</i> -сторінках кафедри.
--	--

При виставленні **оцінки за письмовий контроль** за 12-ти бальною шкалою оцінювання на тестовому випробуванні (щоденний тестовий контроль знань) здійснюється за схемою

Кількість правильних відповідей з 24-х	Бал за 12-бальною шкалою
0-12	0 (не складено тестовий контроль)
13, 14	4
15	5
16	6
17, 18	7
19	8
20	9
21, 22	10
23	11
24	12

Порядок опротестування оцінки:

При незгоді з оцінкою студент має право її опротестувати **впродовж 2 тижнів після отримання цієї оцінки.**

Наявність **незадовільної оцінки** не є підставою для недопуску студента до здачі підсумкового контролю під час сесії. Якщо незадовільна оцінка перездається на вищу, викладач у журналі академічної успішності закреслить незадовільну оцінку і виставить оцінку, отриману при перескладанні.

Якщо на кінець семестру студент має **невідпрацьовані заняття**, які пропущені з поважної причини (хвороба, пологи тощо), йому завідувачем кафедри надається на ліквідацію академзаборгованості така кількість днів, яка ним пропущена, але не більше 30 календарних днів за семестр (наказ Міністерства освіти України від 06.06.1996 р, № 191/153). Якщо студент за

поважних причин пропустив понад один місяць за семестр йому надається академічна відпустка.

При наявності значної кількості пропусків без поважних причин, які студент не встигає відпрацювати до завершення семестру, він відраховується з числа студентів, які проходять військову підготовку за програмою офіцерів запасу за порушення навчальної дисципліни або йому надається право на повторне навчання.

6. ЗРАЗКИ ПИТАНЬ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ПІДСУМКОВОГО МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

1. Єдина державна система цивільного захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру, структура та режими її діяльності.
2. Мета, завдання, принципи цивільного захисту населення і територій. Сили і засоби цивільного захисту.
3. Визначення, класифікація та основні причини виникнення надзвичайних ситуацій в Україні. Медико-санітарні наслідки стихійних лих і техногенних катастроф. Надзвичайні ситуації соціально-політичного характеру та їх наслідки.
4. Засоби індивідуального захисту населення, класифікація. Засоби захисту органів дихання, класифікація. Особливості захисту органів дихання у дітей.
5. Засоби медичного захисту, класифікація та порядок застосування. Засоби колективного захисту, їх призначення та класифікація. Правила перебування у захисних спорудах.
6. Мета і завдання лікувально-евакуаційного забезпечення за умов надзвичайних ситуацій природного і техногенного характеру. Види і обсяги медичної допомоги. Медичне сортування. Перша лікарська допомога, її зміст та обсяги.
7. Етапи медичної евакуації ДСМК, їх організація та завдання. Особливості організації лікувально-евакуаційного забезпечення при різних видах надзвичайних ситуацій. Особливості організації медичної допомоги дітям за умов надзвичайних ситуацій.
8. Основні завдання медичної служби Збройних Сил України в умовах збройних конфліктів, їх зміст і значення.
9. Умови діяльності медичної служби та їх вплив на організацію медичного забезпечення військ.
10. Організаційна структура медичної служби Збройних Сил України. Категорії особового складу медичної служби.

11. Роль і місце медичної служби Збройних Сил України в загальнодержавній системі надання медичної допомоги в умовах збройних конфліктів.
12. Поняття про втрати особового складу військ. Визначення і класифікація санітарних втрат, їх характеристика. Величина санітарних втрат, фактори, що впливають на їх розміри.
13. Сучасна структура санітарних втрат, її залежність від зброї, що використовує противник. Коротка характеристика вражаючих факторів сучасної зброї.
14. Вплив величини і структури санітарних втрат на організацію медичного забезпечення військ.
15. Поняття і зміст лікувально-евакуаційного забезпечення. Сутність сучасної системи лікувально-евакуаційного забезпечення, її принципи.
16. Поняття про етап медичної евакуації, завдання, принципова схема та вимоги до розгортання. Види та обсяги медичної допомоги.
17. Медичне сортування. Визначення поняття, коротка характеристика. Основні завдання, принципи та організація медичного сортування.
18. Медична евакуація, поняття, мета та порядок проведення. Санітарнотранспортні засоби для евакуації поранених і хворих.
19. Особливості організації та проведення лікувально-евакуаційних заходів в умовах проведення антитерористичної операції на сході України.

7. ПЕРЕЛІК МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

1. Тексти лекцій.
2. Методичні розробки для викладачів з практичних занять (додаються).
3. Методичні вказівки для студентів з практичних занять (додаються).
4. Методичні вказівки для студентів з самостійної позааудиторної роботи (додаються).
5. Перелік навчального обладнання, технічних засобів навчання:
 - таблиці;
 - набори слайдів;
 - прилади;
 - засоби індивідуального захисту;
6. Тести для визначення вихідного рівня знань, набір ситуаційних задач (додаються).

7. Перелік питань, що виносяться на підсумковий модульний контроль(додаються).

8. ПЕРЕЛІК НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Конституція України: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 черв.1996 р.- К.: Преса України. - 1997.-С.80.
2. Закон України „Основи законодавства України про охорону здоров'я“, 1992 (ст.37).
3. Закон України „Про правовий режим надзвичайного стану“, 2000 (1, 4-9,13, 16, 27-29).
4. Закон України „Про Цивільну оборону України“, 1999 (ст. 1, 3-6, 8-13).
5. Закон України “Про аварійно-рятувальні служби”, 1999 (ст. 1,3,4,6,24,29,31,33,36,37).
6. Закон України “Про захист населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру”, 2000 (ст.3-8,11,13-15,21-23,25,28,30,32-36)
7. Закон України “Про Збройні Сили України”, 2000 р.
8. Закон України “Про зону надзвичайної екологічної ситуації”,2000 (ст.1-7,10-15).
9. Закон України “Про військовий обов'язок і військову службу”, 2006 р.
10. Постанова Кабінету Міністрів України від 25.03.2009 р. №253 „Про затвердження Порядку використання захисних споруд цивільного захисту (цивільної оборони) для господарських, культурних та побутових потреб“
11. Постанова Кабінету Міністрів України від 14.07.1997р. №343 „Про утворення Державної служби медицини катастроф“.
12. Постанова Кабінету Міністрів України від 24.03.2004р. №368 „Про затвердження порядку класифікації надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру за їх рівнями“.
13. Організація медичного забезпечення військ: Підруч. для студ. вищ. мед. закл. освіти України III-IV рівнів акредитації / За редакцією професора Бадюка М.І. – К.: “МП Леся”, 2014. – 430 с.
14. Основи організації медичного забезпечення населення за умов надзвичайних ситуацій / Під ред. В.В. Дурдинця і В.О. Волошина – Київ: Медекол, 1999- 203
15. Епідеміологія надзвичайних станів (з військовою епідеміологією) / Під ред. Гоца Ю.Д. – К.: - 2001. – С. 21-44.

16. Основи медицини катастроф/ під редакцією Бондаренко Н.І., Ковалева Е.З. – Донецьк: “Касіопея”, 1998, - 366 с.
17. Військово-медична підготовка / Під редакцією Бадюка М.І. – К.: „МП Леся“, 2007. – 482 с.
18. Медицина катастроф. Навчальний посібник/ Під ред. проф. Кочіна.- К: “Здоров’я” - 2001- 290 с.

Допоміжна

1. Міжнародне гуманітарне право / Під ред. Базова В.П. – К., “Варта” – 2000 – 176 с.

Інформаційні ресурси

1. Веб-сторінка університету > Інтранет > На допомогу студентам > Матеріали для підготовки до практичних занять > Кафедра медицини катастроф і військової медицини > Медичний факультет > Медикопрофілактична справа >
2. Концепція реформування охорони здоров’я Тернопільської області.
3. Сайт Верховної Ради України: <http://zakon.rada.gov.ua/>
4. Сайт Державної служби України з надзвичайних ситуацій: <http://www.mns.gov.ua/>
5. Сайт Міністерства охорони здоров’я України: <http://www.moz.gov.ua/>
6. Інформаційно правовий портал «Закони України»: <http://uazakon.com/>
7. Пошукова інтернет-версія правових систем НаУ: <http://www.nau.kiev.ua/>
8. Про затвердження Примірних штатних нормативів центру первинної медичної (медико-санітарної) допомоги: Наказ МОЗ України від 23.02.2012 № 129 [Електронний ресурс]. – Шлях доступу: http://www.moz.gov.ua/ua/portal/hsr_reformlaw/
9. Щорічна доповідь про стан здоров’я населення України та санітарноепідемічну ситуацію.
10. Щорічна доповідь про результати діяльності системи охорони здоров’я України.
11. Европейская база данных «Здоровье для всех». Копенгаген: ЕРБ ВОЗ. –// <http://www.euro.who.inf>
12. [Матеріали для підготовки студентів до практичних занять.](#)

